

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016317029

Дата перевірки:
03.06.2024 23:58:48 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
04.06.2024 10:58:18 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Манашин Сергій Євгенович

Кількість сторінок: 31 Кількість слів: 6382 Кількість символів: 49351 Розмір файлу: 195.00 KB ID файлу: 1016114696

36% Схожість

Найбільша схожість: 9.12% з Інтернет-джерелом (<https://ukrreferat.com/chapters/proba/realizatsiya-norm-prava-kurs...>)

36% Джерела з Інтернету

1000

Сторінка 33

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

3

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Пол-
тавський фаховий коледж
Циклова комісія правознавства

Курсова робота
з дисципліни «Теорія держави та права» на тему:
**«Правозастосування в механізмі реалізації
права»**

Виконав:

здобувач 1 курсу,

групи ПЗ-23-2 фмб-р1

Манашин Сергій Євгенович

Науковий керівник: старший викладач

Стрілко Дмитро Леонідович

Полтава 2024

2

Зміст

Вступ.....	4
Розділ I. Поняття, риси та форми застосування норм права.....	7
Розділ II. Стадії застосування норм права.....	12
Розділ III. Поняття актів застосування норм права та їх види.....	18
Розділ IV . Прогалини в праві та засоби їх усунення.....	24
Висновки.....	28
Список використаних літератури.....	31

Вступ

Актуальність теми. Розвиток сучасного суспільства нерозривно пов'язаний із зростанням значення правового регулювання. Стан впорядкованості суспільних відносин, чітке визначення меж правового впливу та наявність ефективних механізмів реалізації права є важливими аспектами забезпечення ефективності права як інструменту управління суспільством. Реалізація правових вимог завершує процес правового регулювання суспільних відносин, уособлюючи тим самим певний результат. Особливо важливим є правозастосування, як найбільша частина юридичного процесу, спрямована на індивідуалізацію абстрактних правових приписів.

Зміни, що відбуваються в суспільстві, реформування основних сфер його життєдіяльності, потребують теоретичного переосмислення сутності, значення та природи правозастосовної діяльності. Це пов'язано з виникненням нових суб'єктів правозастосування, трансформацією взаємодій його учасників, необхідністю теоретичного обґрунтування шляхів удосконалення правореалізаційного процесу, підвищенням його ефективності та гарантуванням прав і свобод громадян.

Актуальність роботи обумовлена необхідністю наукового аналізу правозастосування як важливого інституту теорії права, його сутності, природи, структури та функцій. Правозастосовна діяльність відіграє ключову роль у механізмі правового регулювання, від її ефективності залежить своєчасна реалізація нормативно-правових приписів. Необхідно провести комплексне теоретико-правове дослідження правозастосування, визначити його справжнє призначення та місце у правовій системі на основі поєднання існуючих теоретичних знань та сучасних реалій.

Правозастосування є особливою складовою механізму реалізації юридичних норм, що має власний механізм, структурні характеристики, закономірності та певний рівень ефективності. Цей процес, так само як і сама дія права,

характеризується певною результативністю, обумовленою дієвістю його механізму.

Механізм застосування права є багатоаспектною категорією з певним смисловим значенням і структурою. В дослідженні категорії "застосування права" та "правозастосування" вживаються як тотожні поняття, що розкривається через систему юридичних термінів як внутрішні складові. Структурна характеристика механізму застосування права дозволяє дослідити його сутність, сформулювати уявлення про його природу, елементний склад та місце у правовій системі. Проте існуючі дослідження проблем ефективності механізму застосування права мають фрагментарний характер, оскільки, як правило, здійснені в рамках аналізу ефективності правового регулювання, що в умовах сьогодення є неприйнятним. Практичний інтерес має теоретичне обґрунтування критеріїв ефективності механізму застосування права та основних шляхів його покращення.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері реалізації норм права.

Предметом дослідження є теоретико-правові та практичні аспекти застосування норм права органами виконавчої влади в Україні.

Мета дослідження полягає у встановленні теоретико-правових та практичних основ застосування норм права органами виконавчої влади в Україні, визначенні критеріїв його ефективності та шляхів удосконалення практики реалізації.

Завдання дослідження:

1. Виявити випадки необхідності правозастосовчої діяльності.
2. З'ясувати коло суб'єктів правозастосування.
3. Встановити місце правозастосовчого процесу у системі правового регулювання.
4. Охарактеризувати стадії процесу правозастосування.
5. Розглянути вимоги до правозастосовчого процесу.
6. Здійснити порівняльну характеристику між правозастосовчими та нормативно-правовими актами.
7. Виокремити види правозастосовчих актів.

8. Проаналізувати причини появи та способи боротьби з прогалинами в праві.

Бібліографічний огляд літератури. Особливості правозастосування як форми реалізації права досліджували Барандич С., Бобровник С. В., Скакун О.Ф., Бриль К. І., Цвік М. В., Головченко В. В., Кельман М. С., Мурашин О. Г., Гринь О. Д., Донченко О. І., Нагнибіда В, Павлишин О. В., Перепелюк А. М., Пунько О. В., Семчик В. І., Тарахонич Т. І., Юхимюк О. М. та інші.

Відзначаючи здобутки зазначених науковців у формуванні та розвиткові сучасних поглядів на механізм правозастосування, наголосимо на доцільності спрямування пізнавального потенціалу на певне доповнення, інколи переосмислення або розробку тих аспектів, що залишилися поза увагою дослідників.

Методи дослідження. В ході дослідження були використані різноманітні методи:

- ✓ діалектичний метод;
- ✓ системно-функціональний метод;
- ✓ логічний метод;
- ✓ метод сходження;
- ✓ порівняльно-правовий метод.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, 4-ох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатку.

Розділ I. Поняття, риси та форми застосування норм права

Реалізація норм права – це процес втілення правових норм у життя, їхнє практичне застосування до конкретних ситуацій і поведінки суб'єктів права [5, с. 21].

Форми реалізації права — це способи, за допомогою яких правові норми втілюються в життя та впливають на суспільні відносини. Виділяють чотири основні форми реалізації права:

1. **Виконання.** Це форма реалізації правових норм, яка полягає у виконанні обов'язків, передбачених законом. Наприклад, сплата податків, виконання трудових обов'язків, виконання рішень суду.

2. **Дотримання.** Це форма, що полягає у стримуванні від дій, заборонених законом. Наприклад, дотримання правил дорожнього руху, заборони на вживання наркотиків.

3. **Використання.** Це форма реалізації права, яка передбачає використання суб'єктами своїх прав. Наприклад, право на освіту, право на працю, право на захист у суді.

4. **Застосування.** Це особлива форма реалізації права, яка полягає в діяльності уповноважених органів або осіб, спрямованій на вирішення конкретних справ на підставі правових норм. Наприклад, діяльність судів, правоохоронних органів, державних адміністрацій [20, с. 142].

Кожна з цих форм має свої особливості та важливість у правовій системі, забезпечуючи різні аспекти функціонування правової держави та захисту прав і свобод громадян.

Застосування правових норм – це державно-владна, організаційна діяльність компетентних органів держави і посадових осіб з реалізації правових норм стосовно конкретних життєвих ситуацій шляхом винесення індивідуально-правових рішень (приписів) [14, с. 163].

У юридичній науці існують й інші тлумачення цього поняття. Зокрема, **застосування норм права** – це спрямована на реалізацію норм права і здійснювана

в спеціально встановлених формах державно-владна, творчо-організуюча діяльність державних органів і уповноважених державою громадських органів щодо прийняття індивідуально-конкретних правових приписів з метою вирішення конкретної справи. [12, с. 179.]

Професор П. М. Рабінович вважає, що застосування правових норм – це організаційно-правова діяльність компетентних органів, уповноважених на це громадських об'єднань або їх службових осіб, яка полягає у встановленні піднормативних формально обов'язкових індивідуальних правил поведінки персоніфікованих суб'єктів з метою створення умов, необхідних для реалізації ними таких норм. [18, с. 133.]

Якщо сказати спрощено, то застосування правових норм – це ухвалення на основі норм права рішень у конкретних справах. Це процес, який полягає у підведенні конкретного життєвого випадку під загальну правову норму, а також ухвалення на цій основі спеціального акта – акта застосування норм права.

Застосування норм права – це особлива форма реалізації права, оскільки характеризується низкою ознак, які суттєво відрізняють цю форму від безпосередніх форм реалізації права – виконання, дотримання та використання.

Ознаки правозастосування:

1. Офіційний характер. Правозастосування здійснюється державними органами або іншими уповноваженими суб'єктами, які діють від імені держави. Ці органи мають спеціальні повноваження для здійснення правозастосувальної діяльності.

2. Індивідуально-конкретний характер. Правозастосування завжди стосується конкретних осіб або випадків і має на меті вирішення конкретної правової ситуації. Кожна правозастосувальна дія є індивідуальною і спрямованою на певного суб'єкта.

3. Владний характер. Правозастосування здійснюється владними органами, що мають повноваження приймати обов'язкові для виконання рішення. Ці рішення мають юридичну силу та можуть бути примусово виконані.

4. Процесуальний характер. Правозастосувальна діяльність відбувається в рамках певних процедур, встановлених законом. Ці процедури забезпечують дотримання прав та інтересів усіх сторін, залучених у правовідносини.

5. Обґрунтованість та законність. Рішення в рамках правозастосування приймаються на підставі правових норм і мають бути юридично обґрунтованими. Це означає, що всі дії та рішення мають відповідати чинному законодавству та бути належним чином мотивованими.

6. Застосування правових санкцій. Правозастосування може включати накладення санкцій за порушення правових норм, що забезпечує дотримання законодавства. Це можуть бути адміністративні, кримінальні, цивільні або дисциплінарні санкції.

7. Вирішення правових конфліктів. Однією з ключових функцій правозастосування є вирішення правових конфліктів і суперечок, що виникають між суб'єктами права. Це забезпечує стабільність і порядок у суспільних відносинах [7, с. 167].

Ці ознаки характеризують правозастосувальну діяльність як важливий механізм забезпечення правопорядку та захисту прав і свобод громадян.

Застосування норм права має місце там, де адресати правових норм не можуть реалізувати свої, передбачені законом права і обов'язки без посередництва компетентних органів. Серед органів, що застосовують норми права, можна виділити органи юрисдикції – суди (загальні, арбітражні тощо), адміністративні комісії та ін. Наприклад, лише в судовому порядку можливо безперечне списання (стягнення) коштів з рахунків юридичних осіб і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності.

Необхідність застосування норм права зумовлена випадками:

1. Ухвалення владних рішень для надання прав і обов'язків. Коли права і обов'язки, передбачені юридичними нормами, виникають лише після рішення державного органу, що наділяє одних учасників правовідносин суб'єктивними юридичними правами, а інших — обов'язками. Приклад: наказ про зарахування абітурієнта до ЗВО.

2. Спори про право. Коли виникає спір щодо права (у майнових відносинах, оподаткуванні), і сторони не можуть самостійно дійти згоди про наявність або обсяг суб'єктивних прав і юридичних обов'язків. Приклад: поділ майна між подружжям, вирішення спорів між учасниками цивільного договору.

3. Правопорушення. Коли обов'язки не виконуються, створюються перешкоди для здійснення прав і необхідно застосувати примусові заходи. Приклад: стягнення штрафу, конфіскація майна.

4. Офіційне встановлення юридичних фактів. Коли необхідно офіційно встановити наявність або відсутність юридичних фактів чи конкретних документів. Приклад: встановлення факту батьківства, смерті, розірвання шлюбу.

5. Контроль важливих для суспільства правових відносин. Коли правовідносини настільки важливі для суспільства, що кожен випадок слід контролювати з точки зору законності і закріплювати рішенням компетентного органу. Приклад: рішення про приватизацію житла громадянином, реєстрація нотаріусом заповіту. [24, с. 457]

Форми застосування права:

1. Оперативно-виконавче правозастосування. Це процес організації виконання приписів правових норм і регулювання конкретних правовідносин за допомогою індивідуальних актів. Ця форма передбачає сприяння виникненню, зміні чи припиненню конкретних правовідносин на основі норм права. Приклади: наказ про зарахування на роботу, рішення про призначення пенсії, свідоцтво про шлюб, рішення про будівництво житлового будинку, рішення про усиновлення.

2. Правоохоронне правозастосування. Це діяльність державних органів і деяких недержавних інститутів, спрямована на охорону законності та правопорядку, захист прав і свобод громадян, а також боротьбу зі злочинністю. Вона здійснюється органами прокуратури, внутрішніх справ, податкової міліції, службою безпеки. Приклади: розслідування злочинів, нагляд за додержанням законів, контрольні закупівлі товарів для виявлення протиправної діяльності.

3. Правосудне правозастосування. Це форма державної діяльності, яка полягає у розгляді та вирішенні судом цивільних, кримінальних та інших справ,

10

що відносяться до його компетенції. Здійснюється виключно загальними та спеціалізованими судами [11, с. 364 – 365].

Роль правозастосовчої діяльності в системі правового регулювання доречно розглянути через функції правозастосування.

Функції правозастосування:

1. Правозабезпечувальна функція. Застосування права організує дотримання, виконання та використання правових норм. Наприклад, **судове рішення про визнання права власності на земельну ділянку створює юридичні умови для її використання власником, а наказ адміністрації підприємства про притягнення працівника до дисциплінарної відповідальності забезпечує дотримання правил внутрішнього розпорядку.**

2. **Функція індивідуального правового регулювання.** За допомогою **індивідуальних правових актів** правозастосувач "прикладе" правові норми до конкретних життєвих обставин, конкретизуючи права та обов'язки суб'єктів права. Наприклад, наказ про прийняття на роботу встановлює конкретну трудову функцію працівника, а вирок суду визначає міру покарання та особливості її виконання для конкретного засудженого. [22, с. 283]

Застосування норм права входить до системи індивідуального правового регулювання.

Розділ II. Стадії застосування норм права

Процес застосування норм права може починатися за ініціативою самого правозастосовувача, вказівкою вищестоящего органу або за заявами зацікавлених суб'єктів і являє собою систему послідовних дій, певні однорідні групи яких об'єднуються у так звані стадії правозастосування. Правозастосовчий процес обумовлений подвійною юридичною природою: з однієї сторони, направлений на реалізацію норм матеріального права, з іншої – опосередкований нормами процедурно-процесуального права. З юридичної сторони він являє собою єдиний правозастосовчий комплекс. У цьому комплексі наявні правозастосовчі цикли, кожен з яких направлений на вирішення конкретної життєвої ситуації і завершується прийняттям правозастосовчого акта.

У одних ситуаціях правозастосовчий комплекс може бути складним (включати ряд правозастосовчих циклів). Наприклад, притягнення злочинця до кримінальної відповідальності. В інших ситуаціях правозастосовчий комплекс може бути простим (складатися з одного правозастосовчого циклу). Наприклад, застосування санкції за безквитковий проїзд у міському транспорті: пропозиція контролера сплатити штраф, одержання суми і виписки квитанції [10, с. 18 – 20].

Стадії правозастосування:

1. Встановлення та аналіз фактичних обставин справи (фактична основа).
2. Вибір та аналіз правових норм (юридична основа).
3. Вирішення справи і документальне оформлення ухваленого рішення.

Розглянемо кожен з них.

I. Встановлення та аналіз фактичних обставин справи.

Фактичні обставини - це життєві факти та явища дійсності, які становлять основу для застосування права. Це включає широкий спектр ситуацій, наприклад, при розгляді злочину такими обставинами є особа, яка його скоїла, час, місце, спосіб скоєння та його наслідки; при цивільних спорах - умови угоди, дії щодо виконання угоди, взаємні претензії сторін тощо.

Всі ці обставини, які потрібно встановити, можна поділити на три основні групи відповідно до В. В. Копейчикова:

- фактичні обставини, які впливають на виникнення юридичних наслідків;
- дані про особистість суб'єктів, які стосуються справи;
- обставини, які вплинули на поведінку суб'єктів (правомірну або протиправну) [10, с. 208].

Встановлення фактичних обставин справи здійснюється через докази, які отримані відповідно до закону. Цей процес включає збір, перевірку та оцінку доказів, які дозволяють відтворити реальність та відновити обставини справи.

Перша стадія процесу правозастосування - це визначення та оцінка фактичних обставин справи, які мають юридичне значення. Мета цієї стадії полягає в установленні об'єктивної істини, і вона представляє собою процесуальну діяльність, яка включає збір, перевірку та оцінку доказів за справою та їхніх джерел. При цьому методи і засоби, що використовуються для встановлення та дослідження обставин справи, повинні бути дозволені правом, етичні, наукові та ефективні.

II. Вибір та аналіз правових норм (юридична основа).

Встановивши фактичні обставини справи, що відображають життєву ситуацію, необхідно знайти відповідну юридичну норму, яка охоплює цю ситуацію. Пов'язання цього життєвого випадку з певними юридичними нормами є юридичною кваліфікацією. Кваліфікація застосовується не лише до злочину або правопорушення, а й до будь-якої поведінки, яка вимагає юридичної оцінки. Наприклад, виплата квартальної премії робітникові певної галузі базується на відповідній нормі; укладання шлюбу залежить від норми, що дозволяє такі дії. У всіх таких випадках одним і тим же інтелектуальним процесом є пошук потрібної норми та адаптація конкретного випадку під неї.

Кваліфікації підлягають і правопорушення (злочини і проступки). У цьому випадку визначений склад правопорушення порівнюється з відповідною юридичною нормою. Якщо встановлені обставини збігаються з ознаками правопорушення, передбаченими нормою, вона застосовується.

Тісний взаємозв'язок і взаємопов'язаність правових норм вимагають аналізу не однієї, а декількох норм, які доповнюють, розвивають і уточнюють одна одну, створюючи комплексну правову основу для вирішення справи.

Вказівки на правові наслідки містяться в диспозиції (санкції) норми права.

Встановлення юридичної основи справи (юридична кваліфікація фактичних обставин) включає наступні етапи:

1. Вибір галузі, підгалузі, інституту права та знаходження норми, яка може бути застосована до даного випадку. Не можна адаптувати факти під гіпотезу обраної норми.

2. Перевірка дійсності тексту акта, в якому міститься шукана норма, тобто визначення офіційного тексту норми. Не можна використовувати неофіційні тексти. Слід використовувати останню редакцію офіційного видання закону з усіма змінами та доповненнями, що існують на момент застосування норм права.

3. Аналіз норми щодо її часової, територіальної та персональної дії. Слід визначити:

- чи діяла норма права на час, коли відбувалися досліджувані обставини;
- чи діє вона на момент розгляду конкретної справи;
- чи поширюється вона на територію, де розглядається справа;

- чи поширюється вона на осіб, що мають відношення до даної справи [13, с. 41 - 42.].

4. Роз'яснення змісту (тлумачення) норми права. Необхідність тлумачення пояснюється тим, що норми права є загальними і в кожному випадку їх застосування потребує з'ясування, чи підпадає під їх дію конкретна ситуація. У разі відсутності офіційного роз'яснення змісту правової норми, правозастосовний орган має право самостійно її тлумачити.

III. Вирішення справи і документальне оформлення ухваленого рішення є однією з найважливіших стадій застосування права. Саме у видачі індивідуального акта на основі права проявляється застосування права в його справжньому розумінні, тоді як усі попередні етапи лише готують умови та

матеріали для остаточного рішення. Винесення рішення – це акт, що пов'язує норми права з конкретним випадком, встановлює права та обов'язки визначених суб'єктів права. На цій стадії остаточно вирішуються питання про достовірність та достатність зібраних фактичних даних для винесення рішення та їх правову кваліфікацію.

Рішення є одночасно юридичним фактом, що служить основою для виникнення правовідносин, вольовим актом, який є результатом інтелектуальної діяльності та закріплюється зазвичай в офіційному письмовому документі, а також державно-владним велінням (наказом) індивідуального характеру. Зміст рішення щодо юридичної справи визначається, передусім, його фактичними обставинами. Приймаючи рішення, правозастосувач керується вимогами диспозиції (санкції) норми, яка застосовується [15, с. 73].

Правозастосувальне рішення відіграє особливу роль в механізмі правового регулювання. Юридичні норми та суб'єктивні права та обов'язки, що виникають на їх основі, забезпечені можливістю державного примусу. Однак останній реалізується саме через індивідуальні правозастосовні рішення. Можливість примусового виконання актів застосування права обумовлює їх особливість і вимагає обґрунтованості, доцільності, справедливості та законності.

Вимоги до застосування норм права – юридичні правила (умови), за допомогою яких правозастосовний орган (суд, адміністрація державних органів та ін.) втілює в життя принципи права. [23, с. 306.]

Основними вимогами до правозастосовної діяльності є:

Вимога законності належить до юридичної сторони розглядуваної справи і означає, що:

а) Правозастосовне рішення має прийматися державним органом або посадовою особою в межах їхньої компетенції, яка закріплена в нормативно-правових актах. Наприклад, згідно з Законом "Про Національну поліцію", органи внутрішніх справ не мають повноважень розглядати спори між громадянами і підприємствами. Такі суперечки між громадянами повинні розглядати загальні суди, а між організаціями і підприємствами – арбітражні суди. Відповідно, службові

особи зобов'язані уважно вивчити справу, щоб правильно визначити, який державний орган повинен її розглядати.

б) правозастосовна діяльність повинна здійснюватися в порядку і формах, передбачених процесуальним законодавством. Це означає, що потрібно точно дотримуватись процесуальних норм, які викладені у Кримінальному процесуальному кодексі, Цивільному процесуальному кодексі, арбітражному або адміністративному процесі.

в) правозастосовна діяльність повинна здійснюватися у формах, передбачених законом. Форми рішень можуть бути різними: постанова про адміністративне правопорушення, протокол, вирок по кримінальним справам, який виноситься судом, рішення по цивільних справах і т.д.

г) правозастосовні органи зобов'язані правильно вибирати правові норми, належним чином їх тлумачити, суворо дотримуватись їх змісту, не виходити за їх межі, здійснювати правильну кваліфікацію справи і приймати рішення відповідно до вимог цих норм.

Якщо державний орган або посадова особа не застосували норму, яка підлягає застосуванню, і, навпаки, застосували норму, яка не підлягає застосуванню, це є підставою для скасування прийнятого у юридичній справі рішення [16, с. 109].

Вимога обґрунтованості означає, що прийняття правозастосовного рішення повинно базуватися на:

- 1) виявленні всіх фактів, що стосуються справи;
- 2) всебічному і повному дослідженні всіх фактичних обставин справи, що так чи інакше впливають на його зміст, тобто мають юридичне значення.
- 3) відкиданні усіх недоведених, сумнівних фактів та фактів, що не стосуються справи.

Виконання вимоги обґрунтованості дозволяє застосовувати норми права до випадків, для яких вони створені, виявляти, таким чином, об'єктивну істину у справі, уникати невинуватого затягування правозастосовного процесу. [9, с. 41]

Вимога доцільності. Доцільність в принципі закладена в нормативно-правових актах, та й сам закон повинен бути доцільним. Тому точне і неухильне його виконання і дотримання є доцільним застосуванням. Разом із тим, в законі даються альтернативні рішення, санкції, вибір яких повинен бути найбільш доцільним. Це значить, що суб'єкт правозастосування повинен враховувати найбільш оптимальні варіанти його застосування на підставі конкретних обставин справи відповідно до місця, часу, обставин і суб'єктів, відносно яких застосовується закон.

Закон дає простір для вибору засобів найбільш доцільного його застосування. Він, як правило, передбачає не одне, а декілька рішень і тим самим дозволяє найбільш доцільно його реалізувати. Доцільність не може бути вище законності і закону, вона повинна здійснюватись лише в межах закону — вибір найбільш ефективного рішення. В даному випадку відсутнє протиріччя між законністю і доцільністю. Якщо ж доцільність виходить за межі закону — це вже порушення закону і правопорядку, порушення прав і законних інтересів громадян, держави і суспільства. [6, с. 170]

Вимога справедливості. Поняття "справедливість" має не лише моральний, економічний, політичний, але й юридичний аспект, яке є протилежним "несправедливості". Соціально, справедливість означає відповідність та співрозмірність до певних критеріїв. У правознавстві, справедливість виявляється в:

- а) об'єктивному та неупередженому ставленні до обставин справи, до учасників і до остаточного рішення;
- б) прийнятті рішення, яке відповідає моральним принципам, загальнолюдським цінностям, особистим моральним переконанням, а також моральним переконанням суспільства в цілому [2, с. 6].

Ці принципи виявляються протягом усього процесу правозастосування і виявляються по-різному на різних стадіях. Ефективність правозастосування залежить від дотримання вищезазначених вимог та інших факторів.

Розділ III. Поняття актів застосування норм права та їх види

Перед тим як розглянути це питання, слід підкреслити, що в теорії і практиці існують три види різноманітних актів, які мають правовий характер. Всі ці акти об'єднуються під загальним поняттям "правовий акт". В правовій системі до них відносяться: нормативно-правові акти (закони і підзаконні нормативні акти), інтерпретаційні акти (акти тлумачення правових норм) і індивідуальні акти застосування правових норм.

Правозастосовний акт – це правовий акт, який приймається компетентним органом чи посадовою особою на основі юридичних фактів та норм права, і визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності конкретних осіб. [3, с. 36]

Професор Цвік М. В. визначає цей акт як правовий акт, в якому формально закріплюється рішення державного органу у конкретній юридичній справі. [11, с. 416.] У підручниках і монографіях можна зустріти інші визначення актів застосування норм права. Діяльність правозастосовних органів завершується оформленням цього акта, який фіксує прийняте рішення і надає йому офіційного значення і вольового характеру. Для конкретних осіб акт застосування права є категоричним і обов'язковим до виконання велінням.

Правозастосовний акт може виконувати дві основні правові функції:

1) Юридична констатація, що означає визнання існування певних фактів, їх правомірності або неправомірності, визнання права за конкретною особою або констатація факту правопорушення у даній події.

2) Накладання нового юридичного обов'язку, який може включати покарання, встановлення обов'язку виконати певні дії у встановлений строк, передачу майна, сплату боргу тощо. Після ухвалення рішення необхідна додаткова діяльність від компетентних органів щодо його виконання. [4, с. 78.]

Ознаки акта застосування норм права:

1. Приймається на основі нормативно-правового акта і ґрунтується на певній нормі права, що робить його законним і обґрунтованим.

2. Видається компетентними органами держави через їхніх посадових осіб і представляє собою категоричне, офіційно-адміністративне веління, яке є обов'язковим до виконання і забезпечується примусовою силою держави.

3. Адресовано чітко визначеним суб'єктам, що робить його індивідуальним і персоніфікованим.

4. Застосовує норму права до конкретної юридичної ситуації, що виключає поширення на подібні випадки, і призначений для одноразового застосування, хоча юридичні стани, що виникають, можуть продовжуватися тривалий час (наприклад, факт реєстрації шлюбу і подальших правовідносин у шлюбі).

5. Має певну, встановлену законом форму документа (наказ, рішення, вирок, розпорядження), якщо це письмовий акт, і містить чітко визначені реквізити: назву, підпис, дату. Включає в себе вступну, описову, мотиваційну і результативну частини.

6. Може бути оскаржений чи оспорений ким-небудь із зацікавлених осіб.

7. Не має зворотної дії в часі [1, с. 137].

Акт застосування норм права є одним із найпоширеніших видів правових актів, що, подібно до нормативно-правових актів, має юридичну силу і носить державно-владний обов'язковий характер.

Відмінність правозастосовчих актів полягає у їхній суворій індивідуалізації, оскільки вони адресовані конкретним особам, тоді як нормативні акти мають загальний характер. Нормативні акти розраховані на багаторазове використання, в той час як правозастосовчі акти мають одноразову чинність. Правозастосовчі акти, як юридичні факти, безпосередньо тягнуть за собою юридичні наслідки і приймаються на основі нормативно-правових актів, не є самостійним джерелом права і не мають зворотної дії в часі.

Правозастосовний акт забезпечує виникнення і розвиток правовідносин у конкретній ситуації і виконує функцію індивідуального правового регулювання.

Так само, як і нормативно-правовий акт, правозастосовний акт може видаватися тими ж органами і посадовими особами: Президентом, Кабінетом Міністрів, міністерствами та відомствами України, органами місцевого

самоврядування. Наприклад, Верховна Рада України встановлює нове почесне звання "Заслужений діяч юстиції" – це нормативно-правовий акт. Через три дні Президент України видав Указ про присвоєння конкретній особі цього звання. Це є акт застосування норм права, що є індивідуальним. Однак, одна й та ж правова форма може мати різний зміст. З наведених двох форм – закону і указу – лише закон має нормативний характер. Однак у формі указів Президента України можуть зберігатися як нормативно-правові акти, так і індивідуальні розпорядження, залежно від їхнього змісту.

Правозастосовчі акти можуть бути різноманітними за суб'єктами, що їх приймають, за характером вирішуваних юридичних справ та інших обставин, але у більшості випадків вони мають чотириелементну структуру:

1. Вступна частина містить назву документа (наприклад, розпорядження, ухвала, рішення, вирок тощо), найменування правозастосовчого органу, а також місце і дату прийняття акта.

2. Констатуюча (описова) частина включає опис, характеристику і аналіз фактів, а також висновки, джерела та докази, які підтверджують ці факти.

3. Мотивувальна частина містить посилання на правову норму, яка обґрунтовує саме таку юридичну оцінку справи.

4. Резолютивна частина викладає саме правило поведінки індивідуального характеру, яке виражає певне рішення. Також у цій частині зазвичай міститься підпис відповідної посадової особи або кількох таких осіб [17, с. 37].

Хоча це класична структура більшості правозастосовчих актів, не всі вони її мають. Дослідником Матузовим М. І. було згруповано всі акти застосування правових норм у 4 групи залежно від їхньої будови:

1. Чотирихчастинні акти. Наприклад, вирок або рішення суду.

2. Трьохчастинні акти. Вони мають вступну, констатуючу і резолютивну частини. Наприклад, слідчі та адміністративні протоколи.

3. Двохчастинні акти містять вступну та резолютивну частини. Наприклад, акти-дозволи на здійснення певних дій.

4. Одночастинні акти мають лише резолютивну частину. Наприклад, резолюції з такими заголовками, як „Затвердити”, „Сплатити”, „Виконати”, які накладаються посадовою особою на відповідні документи [21, с. 17].

Ці категорії вказують на різноманітність форматів і структур правозастосовчих актів, які використовуються в юридичній практиці.

У процесі правозастосувальної діяльності приймається значна кількість актів застосування правових норм. Всі ці акти можна класифікувати за різними критеріями:

1. За суб'єктами прийняття:

- а) акти представницьких органів державної влади;
- б) акти глави держави;
- в) акти органів виконавчої влади;
- г) акти судових органів;
- д) акти контрольно-наглядових органів;
- е) акти органів місцевого самоврядування.

2. За галузевою приналежністю норм права, які застосовуються:

- а) конституційно-правові;
- б) цивільно-правові;
- в) кримінально-правові;
- г) адміністративно-правові тощо.

3. За юридичною формою:

- а) укази;
- б) постанови;
- в) розпорядження;
- г) накази;
- д) ухвали тощо.

4. За характером правового впливу:

а) регулятивні – офіційно підтверджують або визначають права та обов'язки сторін, викладені в диспозиції регулятивних норм (наприклад, свідоцтво про реєстрацію шлюбу);

б) охоронні - встановлюють міру юридичної відповідальності відповідно до санкції охоронних норм (наприклад, квитанція про сплату штрафу).

5. За характером індивідуальних приписів:

а) уповноважуючі;

б) зобов'язуючі;

в) забороняючі (наприклад, заборона обіймати відповідні посади або виконувати відповідні функції, зафіксовані вироком суду).

6. За характером юридичних наслідків:

а) правовстановлюючі (про призначення директора, про присвоєння звання);

б) правоконстатуючі (свідоцтво про шлюб, свідоцтво про смерть);

в) правоприпиняючі (протест прокурора з приводу незаконного виселення громадянина);

г) правозмінюючі (заміна арешту підслідного на підписку про невиїзд);

д) правоскасовуючі (вирок суду про ліквідацію акта, про втрату ним юридичної сили).

7. За формою зовнішнього виразу:

а) письмовий акт (більшість актів);

б) усний акт (наприклад, виклик понятих);

в) конклюдентний акт (наприклад, застосування працівниками поліції табельної зброї або застосування жестів міліціонера-регулювальника дорожнього руху).

8. За юридичним значенням:

а) основні акти, що містять остаточне рішення у юридичній справі (вирок суду, указ про нагородження);

б) допоміжні акти, що забезпечують прийняття основних актів (постанова про порушення кримінальної справи, ухвала суду).

9. За способом прийняття:

а) колегіальні;

б) одноособові [8, с. 65 - 66].

Ці критерії дозволяють систематизувати правозастосовчі акти залежно від різноманітних аспектів їхнього впливу та використання в юридичній практиці. Особливе значення акти застосування права мають для перетворення загальних нормативних приписів у конкретні вимоги щодо життєвих ситуацій та осіб, що забезпечує реалізацію правового регулювання.

Розділ IV. Прогалини в праві та засоби їх усунення

Ні одне законодавство не може врахувати всю різноманітність суспільних відносин, які потребують правового регулювання. У зв'язку з цим у практиці правозастосування часто виникають ситуації, коли необхідно вирішувати конкретні справи, а відповідна правова норма, яка б регулювала ці відносини, відсутня. Тобто має місце прогалина у праві або прогалина у законі.

Прогалина у праві означає повну або часткову відсутність необхідних юридичних норм у чинних нормативно-правових актах.

Прогалина у законі вказує на повну або часткову відсутність необхідних юридичних норм у самому законі. Наприклад, можна вважати прогалиною в кримінальному праві відсутність норми про відповідальність жінок за зловживання алкоголем або наркотиками у період вагітності чи годування дитини, що призвело до смерті або каліцтва дитини.

Наявність прогалин у праві свідчить про певні недоліки правової системи, проте вони можуть бути об'єктивною необхідністю. Прогалини в праві виникають з різних причин, таких як:

1. Законодавець не може врахувати всі можливі життєві ситуації, які потребують правового регулювання.
2. Недоліки в юридичній техніці.
3. Постійне виникнення нових суспільних відносин, які на момент прийняття закону ще не існували [19, с. 10].

З цієї позиції виділяють такі типи прогалин:

1. Первинні прогалини, які виникають у момент прийняття нормативного акта.
2. Вторинні прогалини, які виникають після прийняття нормативного акта.

Важливо розрізняти прогалини від кваліфікованої мовчанки законодавця, коли він свідомо залишає певне питання відкритим, а також від свідомого віднесення питань на розсуд правозастосувача, коли законодавець розраховує на конкретизацію його законодавчої волі іншими правовими актами.

Оскільки абсолютно уникнути прогалин неможливо, важливо шукати способи їх оперативного заповнення або усунення. Це може бути здійснено шляхом правоутворюючої діяльності державних органів або за допомогою правозастосування, використовуючи аналогію закону, аналогію права або субсидіарне застосування правових норм.

Аналогія права – це вирішення справи або окремого юридичного питання на основі принципів права, загальних засад і змісту законодавства. [5, с. 154]. Мова перш за все йде про такі принципи права, як справедливість, гуманізм, рівність перед законом та ін. Подібні принципи закріплюються в Конституції України та інших законах.

Аналогія права застосовується тоді, коли:

- немає норми, яка прямо передбачає даний випадок;
- немає норми, яка передбачає подібний випадок [11, с. 198].

При вирішенні справи за аналогією закону і аналогією права необхідно дотримуватися таких умов:

1) аналогія допустима лише у разі повної відсутності або неповноти правових норм;

2) суспільні відносини, до яких застосовується рішення за аналогією, повинні бути врегульовані хоча б у загальній формі, тобто перебувати у сфері правового регулювання;

3) наявність подібності (аналогії) аналізованих обставин і обставин, передбачених наявною нормою, повинна бути в істотних, юридичне рівнозначних ознаках; розбіжність — у деталях, у неістотному;

4) пошук норми, яка регулює аналогічний випадок, має йти спочатку в актах тієї самої галузі права, у разі відсутності такої — в іншій галузі та у законодавстві в цілому;

5) вироблене в ході використання аналогії правове рішення не повинно суперечити дії розпоряджень закону, його меті;

б) обов'язково має бути вмотивоване пояснення причин застосування рішення за аналогією до даного випадку. [22, с. 403 – 404.]

Таким чином, застосування права за аналогією — це не самовільне вирішення справи. Прийняття рішення здійснюється відповідно до державної волі, яка виражена у правовій системі в цілому або в окремих нормах права, що регулюють подібні відносини.

Субсидіарне застосування норм права (міжгалузева аналогія) — це додаткове застосування одного інституту або галузі права до відносин, що регулюються іншим інститутом або галуззю права. При цьому запозичення можливе тільки в галузях, які мають схожість у засобі правового регулювання. Наприклад, можна застосувати правила про терміни в цивільному праві до регулювання трудових правовідносин. В субсидіарному застосуванні важливий момент — економія нормативного матеріалу: якщо є можливість застосувати вже відпрацьовані норми з інших галузей, то немає сенсу приймати нові норми.

Теоретичним підґрунтям субсидіарного застосування є системність права, поділ його на взаємозалежні галузі та інститути. Наприклад, сімейне право є самостійною галуззю з цивільного права і перебуває з ним у тісному зв'язку завдяки подібності регульованих суспільних відносин і методу їх правового регулювання.

Субсидіарне застосування правових норм до різних відносин, як правило, закріплене в законі. Наприклад, Сімейний кодекс передбачає, що правозастосувач повинен керуватися положеннями цивільного права щодо строків за давнення позову.

Загальні положення і норми цивільного права застосовуються до таких відносин:

- 1) відносин, що регулюються трудовим правом, якщо вони не врегульовані трудовим законодавством;
- 2) відносин, що виникають у зв'язку з охороною довкілля, якщо вони не врегульовані екологічним законодавством;

3) відносин, що регулюються сімейним законодавством, якщо вони не врегульовані цим законодавством [25, с. 54].

Звертаємо увагу на те, що регулювання суспільних відносин будь-якою галуззю права здійснюється, як правило, лише власними галузевими засобами. Субсидіарне застосування норм права є винятком із загального правила.

Аналогія закону й аналогія права мають обмежену сферу використання. Аналогія припустима в цивільному, трудовому і в деяких інших галузях права. У кожному конкретному випадку рішення, що було прийняте за допомогою аналогії закону чи права, має значення тільки для даного конкретного випадку і не має обов'язкової сили для схожих випадків. У кримінальному й адміністративному праві аналогія виключається, оскільки діє принцип – "немає правопорушення без вказівки на це в законі", що є гарантією захисту особи. Використовувати аналогію можуть тільки компетентні органи з дотриманням усіх процесуальних норм (з повідомленням, що рішення прийнято на основі застосування аналогії).

Аналогії є необхідними та ефективними засобами подолання прогалин у праві.

Висновки

Реалізація норм права — це втілення положень правових норм у фактичній поведінці (діяльності) суб'єктів права.

Існують наступні форми реалізації права:

- використання;
- дотримання;
- виконання;
- застосування.

При дотриманні й виконанні реалізуються обов'язки, при використанні – права, при застосуванні - права та обов'язки.

Перші 3-и форми реалізації норм права, на відміну від 4-ої, належать до безпосередніх форм правореалізації, тобто таких, що не потребують стороннього втручання держорганів, оскільки здійснюються виключно через власну поведінку осіб, яким адресовані відповідні правові приписи.

Правозастосування є особливою формою реалізації норм права, оскільки дана форма відрізняється від інших, так званих безпосередніх правореалізаційних форм (дотримання, виконання, використання), своїми суттєвими ознаками: має державно-владний характер, здійснюється у певних процесуальних формах, завершується виданням правозастосовчого акта тощо.

Застосування норм права має місце лише там, де суб'єкти права не можуть самостійно реалізувати свої права і обов'язки без посередництва компетентних органів.

За допомогою правозастосування здійснюється індивідуальне правове регулювання суспільних відносин. Якщо реалізується диспозиція має місце позитивне регулювання суспільних відносин через оперативно-виконавчу, контрольно-ревізійну, наглядову та ін. діяльності, при реалізації санкції здійснюється охорона суспільних відносин від порушень в основному через юрисдикційну діяльність.

Суб'єктами правозастосовчої діяльності можуть бути різноманітні організації та їх посадові особи, а в деяких випадках – і громадські об'єднання.

Правозастосування є процесом, який складається з декількох стадій. Серед науковців не існує єдиної думки стосовно кількості стадій. Узагальнюючи різні позиції ми виокремили 3-и стадії правозастосування:

1. Встановлення та аналіз фактичних обставин справи (фактична основа).
2. Вибір та аналіз правових норм (юридична основа).
3. Вирішення справи і документальне оформлення ухваленого рішення.

Остання стадія є однією із найважливіших стадій застосування права, оскільки саме у виданні індивідуального акта на основі права виявляється застосування права в істинному (розумінні) змісті слова, в той час як всі попередні стадії лише підготовлюють умови та матеріали для кінцевого рішення.

Правозастосування, щоб мати правовий характер, повинно відповідати ряду вимог: обґрунтованості, доцільності, законності, справедливості. Останній принцип носить інтегрований характер, оскільки вміщує в собі всі інші вимоги. Ці принципи діють протягом всього процесу правозастосування і проявляються в ньому по-різному: на одних стадіях простежується більш тісний їх взаємозв'язок, на інших – менш тісний.

Дотримання чи недотримання даних вимог у правозастосовчому процесі впливає на ефективність правозастосування. Наслідком недотримання вищевказаних вимог та дією інших факторів (досконалість законодавства, політична і правова культура суспільства та правозастувача тощо) є поява правозастосовчих помилок, які за своєю природою та причинами виникнення є досить різноманітними.

Процес правозастосування завершується виданням правозастосовчого акта, який визначає права, обов'язки або міру юридичної відповідальності конкретних осіб. Він є важливим засобом індивідуального правового регулювання, оскільки переводить загальнообов'язкові нормативні приписи у сферу конкретних життєвих ситуацій та стосовно конкретних осіб. Як правило, правозастосовчий акт має письмову форму та чотирьохелементну структуру (вступну, констатуючу

(описову), мотивувальну та резолютивну частини), хоча іноді у своїй будові він може мати лише один із перерахованих елементів та мати усну форму.

Правозастосовчий акт подібний і водночас відмінний від нормативно-правових актів. Їхня схожість простежується за такими рисами: обоє є правовими актами, мають владний характер тощо, водночас відмінність очевидна в іншому: нормативно-правові акти є загальнообов'язкові (загальними), а правозастосовчі – обов'язковими (персоніфікованими), перші розраховані на багаторазове застосування, другі мають одноразову чинність тощо.

У правозастосовчій практиці можуть виникати випадки, коли питання, яке потребує вирішення, не є врегульованим правовими нормами, тобто наявна прогалина у праві чи законі.

Зовсім уникнути прогалин неможливо, оскільки вони зумовлені не лише суб'єктивними (упущення при виданні нормативно-правових актів), а й об'єктивними факторами (виникнення нових суспільних відносин). Вони є неминучими у будь-якій системі права, хоча велика їх кількість свідчить про недоліки правової системи.

Існують різні шляхи боротьби з прогалинами в праві: усунення (ліквідація) та подолання. Найбільш ефективним і водночас невинуватим в часі є нормотворча діяльність, як єдиний засіб усунення прогалин. Найбільш поширеними є засоби подолання - аналогії (аналогія закону, аналогія права, субсидіарне застосування).

Аналогії мають обмежену сферу використання: допустимі в цивільному, трудовому і в деяких інших галузях права та заборонені у кримінальному й адміністративному праві. Використовувати аналогію можуть тільки судові органи з дотриманням усіх процесуальних норм (з повідомленням, що рішення прийнято на основі застосування аналогії). Рішення, прийняте за допомогою аналогії, має значення тільки для даного конкретного випадку і не має обов'язкової сили для схожих випадків.

Правозастосування, здійснюючи індивідуальне правове регулювання суспільних відносин на засадах законності, обґрунтованості, доцільності та справедливості, сприяє утвердженню режиму законності та правопорядку у суспільстві.

Список використаної літератури

1. Бабкіна О. В. Теорія держави і права у схемах і визначеннях : навч. посіб. Київ : МАУП, 2004. 144 с.
2. Барандич С. Правозастосування в сучасному вимірі юридичної науки. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 4. С. 1–7.
3. Бобровник С. В. Правозастосовні акти: природа, сутність та місце в системі законодавства. *Правова держава*. Київ, 2019. Вип. 30. С. 35–43.
4. Бриль К. І. Правозастосовний акт як особливий вид індивідуальних правових актів : монографія. Київ : МП Леся, 2012. 191 с.
5. Ведерніков Ю.А. Теорія держави та права : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
6. Волинка К.Г. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2003. 240 с.
7. Головченко В. В., Головченко О. В. Правозастосування і захист прав людини в суверенній Україні. Чернігів : Вид. В. М. Лозового, 2012. 327 с.
8. Гринь О. Д. До питання про ефективність правозастосовних актів. *МИТНА справа*. Одеса, 2015. № 2. С. 64–71.
9. Донченко О. І. Особливості правозастосування як форми реалізації права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Юриспруденція. 2014. № 11. Том 1. С. 40–42.
10. Загальна теорія держави і права : навчальний посібник / за ред. В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2000. 320 с.
11. Загальна теорія держави і права : підручник / за ред. М.В. Цвіка. Харків : Право, 2015. 584 с.
12. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави і права : підручник. Київ : Кондор, 2006. 477 с.
13. Нагнибіда В. Теоретичні засади правозастосування: поняття, ознаки, види. *Університетські наукові записки*. 2019 Том 18. № 3. С. 33–42.

- 14.Павлишин О. В. Правозастосування та його ознаки в контексті семіотико-правового аналізу правової реальності. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2017. № 1. С. 161–172.
- 15.Перепелюк А. М. Механізм правозастосування: поняття, ознаки та структурна характеристика. *Часопис Київського університету права*. Київ, 2012. № 4. С. 72–76.
- 16.Правозастосування : навч. посіб. / За заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с.
- 17.Пунько О. В. Структурна побудова правозастосовних актів. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. Київ, 2014. № 4. С. 36–40.
- 18.Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навчальний посібник. Львів: Край, 2008. 224 с.
- 19.Семчик В. І. Проблеми реалізації права. *Альманах права*. 2011. Вип. 2. С. 8–11.
- 20.Скакун О. Ф. Теорія права і держави : підручник. Київ : Алерта, 2013. 524 с.
- 21.Тарахонич Т. І. Механізм дії права, механізм правового регулювання, механізм реалізації права: особливості взаємодії. *Держава і право*. 2010. Вип. 50. С. 12–18.
- 22.Теорія держави і права : навчальний посібник / за заг. ред. С. Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова. Київ : Юрінком Інтер, 2002. 368 с.
- 23.Теорія держави і права : підручник / за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2014. 366 с.
- 24.Теорія держави і права : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Київ : Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
- 25.Юхимюк О. М. Співвідношення понять «правозастосування» та «застосування норм права». *Часопис Київського університету права*. Київ, 2011. № 4. С. 53–56.

Схожість

Джерела з Інтернету

1000

1	https://ukrreferat.com/chapters/proba/realizatsiya-norm-prava-kursova-robota.html	3 джерела	9.12%
2	https://kursoviks.com.ua/bd_pravo/article_post/5091-kursova-robota-realizatsiya-norm-prava-i-pravozastosuvannya	29 джерел	9.07%
3	https://ukrreferat.com/chapters/rizne/realizaciya-pravovih-norm-ponyattya-osoblivosti-ta-vidi.html	20 джерел	8.29%
4	https://documentbase.net/2044397	4 джерела	7.87%
5	http://lib.pnu.edu.ua/elib/local/sk/sk776723.pdf	54 джерела	4.34%
6	https://ronl.org/otchety-po-praktike/gosudarstvo-i-pravo/725629	31 джерело	4.03%
7	http://samzan.ru/176261		2.99%
8	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/17786/1/%d0%9f%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b7%d0%b0%d0%b8	59 джерел	2.99%
9	http://shpora.org/discipline/teoriya-gosudarstva-i-prava/shpora/957		2.96%
10	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0919/15.1.pdf	9 джерел	2.79%
11	https://the-law.at.ua/_Id/0/60_M.V.Cvik.doc	25 джерел	2.77%
12	https://ukrreferat.com/chapters_book/istoriya-derjprava-books/teoriya-derzhavi-i-prava- kniga.html		2.76%
13	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/22907/%d0%a2%d0%b5%d0%b7%d0%b8_%d1%82%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b3	5 джерел	2.7%
14	http://microushi.od.ua/site/microushi-odessa/files/library/85_teoriya-derzhavi-i-prava.docx	6 джерел	2.66%
15	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2984/1/%D0%A2%D0%9F%D0%9F%D0%97_2017.pdf	3 джерела	2.54%
16	https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9A%D0%9C		2.37%
17	https://perviydoc.ru/v41351/%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%BC_%D0%B2_%D1%82	3 джерела	2.33%
18	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4385/1/%d0%a2%d0%9f%d0%9f%d0%97_%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%82	19 джерел	2.07%
19	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/17786/1/%d0%9f%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b7%d0%b0%d0%b8	6 джерел	2.07%
20	https://www.ronl.org/kontrolnyye-raboty/gosudarstvo-i-pravo/725673	35 джерел	1.85%

21	http://pravo2gr.narod.ru/vopros/tdp_shp.htm	2 джерела	1.85%
22	https://coollib.com/b/346091/read		1.66%
23	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4400/1/%d0%a2%d0%9f%d0%9f%d0%97_%d0%bf%d0%be%d0%ba%d0%	2 джерела	1.65%
24	https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/issue/download/25/41	49 джерел	1.63%
25	http://pravo.puet.edu.ua/files/lic2016bac/tdp_03.pdf	7 джерел	1.6%
26	https://studfile.net/preview/7840068/page:2		1.58%
27	https://studfile.net/preview/5130131/page:26		1.5%
28	https://ua-referat.com/uploaded/socialena-ta-yuridichna-efektivniste-pravozastosuvannya/index1.html	9 джерел	1.5%
29	http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/5180/1/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%	3 джерела	1.47%
30	https://www.naiou.kiev.ua/files/kafedru/tdp/lekcii_aptdp.doc?%3F%3Fhistory=0&pfid=1&ref=1&sample=31	2 джерела	1.44%
31	http://idpnan.org.ua/files/perepelyuk-a.m.-mehanizm-zastosuvannya-prava- struktura-ta-kriteriyi-efektivnosti - zagal	5 джерел	1.39%
32	http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoitNTU/5902/1/%d0%9d%d0%90%d0%92%d0%a7%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%...		1.28%
33	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15554/%d0%9e%d1%80%d0%b7%d1%96%d1%85-%d0%b4%d0%b8%d1%...		1.22%
34	https://advokatonline.org.ua/zastosuvannya-yurydychnyh-normzahalnoteoretychna-harakterystyka-dyplomna-robota		1.21%
35	https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a065a137-ae65-4650-8390-501f575d15ed/content	31 джерело	1.14%
36	https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/%D0%92%D0%9A07%D0%9E%D0%9F%D0%9F2020-%D0%97%...	6 джерел	1.14%
37	http://vjhr.sk/archive/2018_5/part_2/8.pdf	14 джерел	1.14%
38	https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/c0c6ea85-6868-486f-8f22-a77ba3fc6500/content	2 джерела	1.14%
39	https://dut.edu.ua/firefox/l_628_31848126.pdf	4 джерела	1.13%
40	http://geum.ru/referat/refers-41283.php		1.11%
41	http://faculty-law-polytec.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/zbirnyk-tez-2020.pdf	33 джерела	1.11%
42	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl16.5.pdf	5 джерел	1.03%

43	https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/1-PROGRAMA-vstup-ispitu-po-spets-081-Pravo-na-2020-r-.pdf	2 джерела	0.94%
44	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/new_d0872702/37_2/d.pdf		0.92%
45	https://vdocuments.net/download/-ii-i-foe		0.89%
46	https://ua-referat.com/uploaded/realizaciya-norm-prava-zastosuvannya-norm-prava/index2.html	2 джерела	0.89%
47	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/tppzpt24032014.pdf		0.88%
48	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/df019/d1.pdf	2 джерела	0.88%
49	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6689/Teoriia%20derzhavy%20i%20prava_pidruchnyk	13 джерел	0.86%
50	https://studfile.net/preview/9832425	4 джерела	0.81%
51	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47488/1/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%	7 джерел	0.8%
52	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/24534/1/%d0%a2%d0%94%d0%9f%20%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%8...		0.77%
53	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/7025/2/%d0%90%d0%9f%20%d0%a2%d0%94%d0%9f_%d0%bf%d0%be%	2 джерела	0.77%
54	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_2/2-2.pdf	31 джерело	0.74%
55	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/ptdp2015mo.pdf	5 джерел	0.74%
56	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/74591/1/diss_Sukmanova.pdf	3 джерела	0.74%
57	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1117/17.1.pdf		0.74%
58	http://www.univd.edu.ua/science-issue/issue/2229	16 джерел	0.72%
59	https://studfile.net/preview/9225103		0.71%
60	http://nm2.univd.edu.ua/download/102541	3 джерела	0.71%
61	http://www.scc.univ.kiev.ua/upload/iblock/e48/e8mcrfotstc1w6mx8s1ojzmth3i36jzk/dis_Nikiforova%20M.O..pdf	2 джерела	0.71%
62	https://student.zoomru.ru/hozpravo/problemi-realzac-norm-prava/191752.1608087.s3.html		0.69%
63	https://www.4italka.ru/nauka_obrazovanie/uchebniki_i_posobiya_vuzov/448772/fulltext.htm	6 джерел	0.67%
64	http://samzan.ru/68185		0.66%

65	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/l4.pdf	24 джерела	0.64%
66	http://www.nvppp.in.ua/vip/2022/5/5_2022.pdf	8 джерел	0.64%
67	https://mir.zavantag.com/pravo/599093/index.html?page=4	23 джерела	0.63%
68	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/k2/NewF/11/1/d.pdf	2 джерела	0.63%
69	https://ronl.org/referaty/gosudarstvo-pravo/252481	8 джерел	0.63%
70	http://nvppp.in.ua/vip/2022/5/5_2022.pdf	4 джерела	0.63%
71	https://megapredmet.ru/2-1111.html		0.63%
72	https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/lekcii_tdp.doc		0.63%
73	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/6472/1/dysertatsia_shamrai.pdf		0.6%
74	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/4984/Yurydychnyi%20protses_istoriia%20teoriia%20praktyka...		0.58%
75	https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7450/1/normotv-diyaln_20-05-MAKET.pdf		0.58%
76	http://instzak.rada.gov.ua/uploads/documents/31647.doc		0.56%
77	http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=1&nom=4		0.56%
78	https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/science/konferentsii/2018/3.pdf	4 джерела	0.56%
79	http://law.karazin.ua/resources/doks/prohrama_fakhovykh_vyprobuvan_do_aspirantury_081_pravo_2021.pdf	3 джерела	0.55%
80	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/24264/1/%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%80%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%80%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%80	6 джерел	0.55%
81	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/20812/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba%2	6 джерел	0.55%
82	http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5180/1/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0...		0.55%
83	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4604b793-0ac4-4778-aa9e-8407e10adab2/content	8 джерел	0.53%
84	http://idpnan.org.ua/files/andrievska-o.v.-konstitutsiyno-pravovi-obmejjennya-prav-i-svobod-lyudini-i-gromadyanina-v-ukrayini-		0.53%
85	https://www.lvduvs.edu.ua/en/karta-dokumentiv/category/166-entrance-examination-programs.html?download=397	2 джерела	0.52%
86	https://nm2.univd.edu.ua/download/87655	6 джерел	0.52%

87	https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/issue/download/125/63	0.52%
88	http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5971/1/6176_IR.pdf	0.52%
89	https://oduvs.edu.ua/uploads/Programa_vstupnogo_viprobuвання_Osnovi_prava_2_kurs_bakalavr_prava_6a82bb709a.pdf	0.5%
90	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3734/Teoriia%20derzhavy%20ta%20prava%20Ukrainy_pidruc...	0.5%
91	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1114/10.1.pdf	2 джерела 0.49%
92	http://idpnan.org.ua/files/2020/levenets-b.b.-modeli-sudovogo-pravozastosuvannya-kontseptualni-zasadi-sutnosti-ta-zmistu...	0.49%
93	http://samzan.ru/217686	0.49%
94	http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/6835/%d0%84%d1%89%d1%83%d0%ba%20%d0%9c%d0%9e%d0%9d%...	0.49%
95	http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/33394/1/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1...	18 джерел 0.49%
96	https://er.dduvs.in.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12995/%d0%a2%d0%94%d0%9f_%d0%bc%d1%80_%d1%81...	2 джерела 0.49%
97	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11288/%d0%a1%d1%96%d0%bc%d1%83%d1%82%d1%96%d0%bd%d0%...	0.49%
98	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74611	0.49%
99	http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/44.pdf	17 джерел 0.47%
100	https://lpnu.ua/sites/default/files/2021/dissertation/10274/disertaciyna-robota-na-zdobuttya-naukovogo-stupenya-d...	2 джерела 0.47%
101	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/0919/9.3.pdf	2 джерела 0.45%
102	https://ur.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%9E%D0%9A4.pdf	11 джерел 0.45%
103	http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/7302/1/%d0%a2%d0%be%d0%bc-1.pdf	0.45%
104	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/483/vypusk102019r.pdf	2 джерела 0.45%
105	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/43634/4/%d0%91%d0%b5%d0%b2%d0%b7_%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%...	2 джерела 0.45%
106	https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19966/1/Kovalchuk_dys.pdf	2 джерела 0.45%
107	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/rn-2022/004/d.pdf	2 джерела 0.45%
108	http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0...	2 джерела 0.44%

109	http://uf.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Studentsk-konferenciya-2015.pdf		0.44%
110	https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/eeb950b8-8f2e-4616-92a7-d68a21fe64dd/content		0.44%
111	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45165/1/Kravchuk_State_property_manag-Monogr.pdf		0.42%
112	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/23897/1/%d0%9a%d0%a3%d0%a0%d0%a1%20%d0%9b%d0%95%d0%9a%d0%9b%d0%95%d0%9a%d0%9b%d0%95		0.42%
113	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/18981/4/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86		0.42%
114	https://uchika.in.ua/robocha-programa-pravovi-sistemi-suchasnosti-dlya-studentiv-za.html?page=3	2 джерела	0.41%
115	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/14200/%d0%9d%d0%b0%d1%83%d0%ba%d0%be%d0%b2%d1%96%20		0.41%
116	http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4597/1/%d0%9f%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b7%d0%bd		0.41%
117	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5808/Pidhotovka%20politseiskykh%20v%20umovakh	5 джерел	0.41%
118	http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3293/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%94%D0%B5%D1	2 джерела	0.41%
119	http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/download/92/1034/2301-1?inline=1	6 джерел	0.39%
120	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/15016/1/dysertatsia_melnychuk_sm.pdf	2 джерела	0.39%
121	http://liber.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/36178/1/Borshchevskiy_Romashkin_Theory_of_state_and_law.pdf		0.39%
122	https://shag.com.ua/robocha-programa-navchalenoyi-disciplini-teoriya-derjavi-ta-pr.html?page=4	2 джерела	0.38%
123	http://lib.pnu.edu.ua/elibrary-res.php?a=%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0	2 джерела	0.38%
124	https://lpnu.ua/sites/default/files/dissertation/2017/5127/dysertaciya_na_zdobuttya_naukovogo_stupenya_kandydta	3 джерела	0.38%
125	http://www.nvppp.in.ua/vip/2021/5/part_2/5-2_2021.pdf		0.36%
126	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/dissertations/27/1.pdf		0.36%
127	http://referat-ok.com.ua/pravo/oznaka-pravozastosuannya	3 джерела	0.36%
128	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74572	4 джерела	0.36%
129	https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2019/03/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0		0.34%
130	https://tdponua.blogspot.com		0.34%

131	http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc47/part_1/10.pdf	10 джерел	0.34%
132	https://dokumen.pub/978-617-511-269-4.html		0.34%
133	https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/301fa466-55bd-4d2b-b60d-c5a21e79d4fb/content		0.34%
134	https://core.ac.uk/download/pdf/324212287.pdf	2 джерела	0.34%
135	https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/caa453cb-0baa-4e3b-954f-1da8b2fbf193/content		0.34%
136	http://studcon.org/funkciyi-derzhavy		0.34%
137	https://maup.com.ua/assets/files/dis/olijnik/olijnik-disertaciya.pdf	23 джерела	0.34%
138	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/73035	2 джерела	0.34%
139	http://obshestvo4u.ru/law-studies/literature-on-jurisprudence/item/492-spisok-literatury.html	7 джерел	0.34%
140	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/0919/15.2.pdf		0.34%
141	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/19853/1/dysert_kalaida.pdf	12 джерел	0.33%
142	https://oduvs.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/Programa-TDP_2021.pdf		0.33%
143	http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/law/58may2022/58may2022.pdf		0.33%
144	http://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/2012-3.pdf		0.31%
145	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/45451/3/dysertaciya_na_zdobuttya_naukovogo_stupenya_doktora_yurydychnykh_nauk_2012.pdf	2 джерела	0.31%
146	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/df023/d.pdf		0.31%
147	https://bibl.com.ua/pravo/3733/index.html?page=8		0.31%
148	https://lib.intu.edu.ua/sites/default/files/2023-04/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_0.pdf		0.31%
149	https://www.univd.edu.ua/general/publishing/konf/08_11_2017/pdf/164.pdf		0.31%
150	http://www.pui.if.ua/sites/default/files/material/ebook/5.pdf	2 джерела	0.31%
151	http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1281/1/%d0%9c%d0%9e%d0%9d%d0%9e%d0%93%d0%a0%d0%90%d0%a0.pdf		0.3%
152	https://kttidip.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/83/2024/02/tdp-zfn-sr.pdf		0.3%

153	https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/18464		0.3%
154	https://skaz.com.ua/pravo/15687/index.html?page=12	3 джерела	0.28%
155	http://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4091/%d0%9f%d1%80%d0%be%d1%84%d0%b5%d1%81%d1%96%d...		0.28%
156	http://univd.edu.ua/uk/dir/411/navchalna-naukova-metodychna-ta-dovidkova-literatura-vydana-u-khnuvs	2 джерела	0.28%
157	http://www.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/abiturient/pvv_2018/pvv05_zabzal.pdf		0.28%
158	http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2171/1/%d0%9d%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0...		0.28%
159	http://nm2.univd.edu.ua/download/99244		0.27%
160	http://idpnan.org.ua/files/1.dovgal-protidiya-nasilnitskim-zlochynam-proti-osib_yaki-e-nosiyami-avtoritetu-organiv-de	3 джерела	0.27%
161	https://uchil.net?cm=163966	2 джерела	0.27%
162	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/20444/pzp2019.pdf	2 джерела	0.27%
163	http://www.scc.univ.kiev.ua/upload/iblock/3c2/dis_Farynnyk_V_I.pdf		0.27%
164	https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/29351ae8-b3f0-4062-9c3c-4493b42d8939/content		0.27%
165	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1115/8.1.pdf		0.27%
166	http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Korunchak/d_Korunchak.pdf		0.27%
167	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6050/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%91	5 джерела	0.27%
168	http://ir.stu.cn.ua/jspui/bitstream/123456789/26928/1/%d0%9f%d0%a0%d0%90%d0%92%d0%9e%d0%9e%d0%a5%d0%9e%...		0.25%
169	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/4995/Diss.pdf?isAllowed=y&sequence=4		0.25%
170	http://repository.ubs.edu.ua/bitstream/handle/123456789/2386/Pantielieieva_Financial_2019.pdf?isAllowed=y&sequence=1		0.25%
171	http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/1.pdf	2 джерела	0.25%
172	http://lib.unicyb.kiev.ua/books/_derjavi_i_prava_kudlay_2012r_posibnik.doc		0.25%
173	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u213/275_tt_0.pdf	2 джерела	0.25%
174	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/tdppd2013.pdf		0.25%

175	http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/26644	0.25%
176	https://www.law.vnu.edu.ua/_files/ugd/65dd18_91863fe16e3e471b824af6706e60d3b2.pdf	0.25%
177	http://nvppp.in.ua/vip/2020/4/4-2020.pdf	0.25%
178	http://lsej.org.ua/3_2021/15.pdf	0.19%
179	http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/35285	4 джерела 0.16%
180	http://biblioteka.cdu.edu.ua/bulleten/knug_skarb35.pdf	0.16%
181	http://idpnan.org.ua/files/2021/ochkolyas-d.v.-teoretichna-yuridichna-nauka-yak-doktrinalna-osnova-pravovoyi-ideologiyi_d_.do...	0.16%
182	https://uk.wikipedia.org/wiki?curid=1570188	0.16%
183	http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/Zurnal/Zurnal-11.pdf	0.14%
184	http://zem.ua/index.php/uk/57-poleznaya-informatsiya-i-ssylki/473-poleznaya-informatsiya-i-ssylki	0.14%
185	https://www.dnu.dp.ua/docs/visnik/fjur/program_5c4722973d32b.pdf	0.14%
186	http://www.referatu.com.ua/referats/7569/165951	4 джерела 0.13%
187	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24041/%d0%a2%d0%95%d0%9e%d0%a0%d0%86%d0%af%20d...	3 джерела 0.13%
188	https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/60111/1/%d0%a4%d0%9b%d0%a1%d0%9a_2023_231_%d0%92%d0%bb%d0%b0%...	9 джерел 0.13%
189	https://uu.edu.ua/upload/universitet/Osobisti_zdobutki/Zahist_disertaciy_S_Ya/Chizhmar_YV_dis.pdf	0.13%
190	http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Vilchik/d_Vilchik.pdf	9 джерел 0.13%
191	http://www.univer.km.ua/sites/default/files/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%...	3 джерела 0.13%
192	http://www.kostytsky.com.ua/upload/doc/sprava.pdf	6 джерел 0.13%
193	http://lib.pnu.edu.ua/files/Visniki/actual-problem/zb48-2018.pdf	2 джерела 0.13%
194	http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/11228/Kurs_lektsiy_z_pytan%27_zakonotvorchosti.pdf?isAllowed=y&...	0.13%
195	http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/1750/1/%d0%bc%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%...	6 джерел 0.13%
196	http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2017/6/part_2/2017-6_2.pdf	0.13%